

26.09x34.41	1	עמוד 26	טופה שבוע	מערב -	13/06/2025	94424431-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

פרופ' אריה אלדד

קלפי בני ברק. המירו את "דינא דמלכותא דינא" ב"דינר דמלכותא דינר" צילום ארכיון: יעקב נחומי, פלאש 90 (למצולמים אין קשר לנאמר)

הציונות על הכוונת

בימים שבהם גויים שונאי ישראל חוברים ליהודים שונאי עצמם, וכשחרדים מבית חוברים לשמאל רדיקלי ומעדיפים כאן שלטון ערבי - עלינו לייחל להיות ראויים לכינוי שהדביקו לנו אויבינו: ה י ש ו ת ה צ י ו נ י ת

בני הציונות הדתית, גיבורי ישראל המחרפים נפשם במלחמה הזו, שעליהם אמר שמתו כי "רבותיהם לימדו אותם תורה מעוותת". כלומר: אם לא הציונות, ואם לא בני הציונות הדתית, לא הייתה מלחמה ולא היה צורך בקורבנות רבים כל כך. ועוד אמר כי עדיף שהיה כאן שלטון בינלאומי - ואפילו מוטב שערכים היו שולטים כאן.

בידוע הוא שהיהדות החרדית חיה אלפיים שנה בגולה כשהיא מנותקת מההיסטוריה. מי להם ג'ינגיס חאן ונפוליאון? הם מחכים למשיח. אבל גם כשהתעלמו מההיסטוריה - הכירו אותה. תמיהה על הרב לנדו שלא זכר כמה פרקים אפלים מחיי היהודים בצל ערב והאסלאם: בימי שחיטת יהודי ערב ביד מוחמד, ובימי הרמב"ם שבהם נאלצו היהודים לבחור בין התאסלמות ומוות, ובעלילות הדם במשך 1839 שבהן יהודי שלא נשחט - נאנס להתאסלם, ובאלף היהודים שנרצחו בפרעות הפרהוד בעיראק ב-1941, וגם כאן, בארץ ישראל, בפרעות צפת, כשערכים רצחו ואנסו ובזזו את חרדי העיר בשנת 1834, עשרות שנים לפני הרצל והציונות. לשלטון ערבי מייחל הרב לנדו?

מי שבשם קיום מצוות נלחם במדינת ישראל ובציונות רק כדי להשתמש משירות צבאי, מוכיח כי צדק מחולל החסידות ר' ישראל בעש"ט בדבריו על יצר הרע המתחפש ליצר הטוב. עונשו של זה עתיד להיות כפול - גם מדין צביעות וגם משום רצח נפשות הצעירים החרדים שהוא גורם להם לעמוד על דם אחיהם.

בימים שבהם גויים שונאי ישראל, העם והמדינה, חוברים ליהודים שונאי עצמם, וחרדים מבית חוברים לשמאל רדיקלי ומעדיפים כאן שלטון ערבי - עלינו לייחל להיות ראויים לכינוי שהדביקו לנו אויבי ישראל הערבים והמוסלמים: ה י ש ו ת ה צ י ו נ י ת.

החרדי היה כאן לפני הרצל. ויהודי החי בארץ ישראל הוא ציוני בגופו גם אם הוא מתנגד בכל ליבו לתפיסה האומרת כי הקמת מדינת ישראל, שאינה מדינת הלכה, היא "אתחלתא דגאולה".

אבל גם כשלימדתי סגוריה על החרדים החיים כך בארץ - הימנעוכם של רוב החרדים (האשכנזים לפחות) משירות בצ"ל נותרה פצע פתוח. הפצע הזה הפך למורסה כרונית, שנוה היה לרוב המפלגות הפוליטיות בישראל להמשיך לתחזק אותה בלי לנסות לרפא אותה בניקוז כירורגי. שנים רבות קיוויתי שהזמן יעשה את שלו, ושבהדרגה יתגייסו יותר ויותר חרדים לצה"ל. כשפרצה המלחמה הנוכחית, בטראומה לאומית מזועזעת - חשבתי שזו תהיה דחיפה עצומה למהלך כזה. ששום צעיר חרדי לא יוכל לעמוד מנגד.

והתבררתי. מנהיגי הציונות, הרבנים והפוליטיקאים התייצבו כאיש אחד נגד "חוק הגיוס", והם מאיימים להפיל את הממשלה אם לא תחוקק חוק שיאפשר לרבנות חרדים להמשיך להשתמש. ואם הרב שך עוד אמר "מי שאינו לומד תורה - שיתגייס", הרי עכשיו הפכו גם רבני ש"ס "המתונים" לחיילים בשירות הפלג הירושלמי. לא רק שהם אוסרים על תלמידי ישיבה לשרת, הם גם מצווים על אלו שאינם לומדים לקרוע את צווי הגיוס. ויש בהם רב ראשי שהעז לאיים בירידה מהארץ אם יכפו עליהם שירות.

המרצע האנטי-ציוני הישן יצא משק ההשתמטות העטוף במצוות לימוד התורה. בה בעת - הם לא אימצו את הכלל הסאטמרי שלא ליהנות מפירות המדינה הציונית. להפך. את "דינא דמלכותא דינא" המירו ב"דינר דמלכותא דינר". הם ממשיכים לתבוע תקציבי עתק מהמדינה ומתנגדים לסנקציות אישיות או מוסדיות שיוטלו על מי שאינם משרתים ומוסדות שתלמידיהם משתמטים.

אחד מגדולי הדור הליטאים, הרב רוב לנדו, קם ללמד אותנו פרק בהיסטוריה: הציונים, כך אמר, הם שגרמו לערבים לשנוא אותנו. הוא לא הסתפק בעיוות ההיסטוריה, ובא לנאץ גם את

גם החרדים הללו וגם הרפורמים ההם. באמצעות מינוי מגיד אנטי-ציוני כזה מקווה הרווארד לנקות מעצמה את הכתם האנטישמי. אבל באלפי שנות ההיסטוריה היהודית, אלפי שנות אנטישמיות - למדנו כי יש לא מעט יהודים שונאי עצמם. אוטואנטישמים. אפילו מעוות כמו מגיד לא יצליח לטהר את השרץ האנטישמי שהרווארד אוחות בידה בשעה שהיא טובלת במדמנת שנאת ישראל.

אבל מה נעשה כשהמחלה נוגעת גם בישראל גופא? במפלגות ובציבור גדול במדינה הציונית עצמה? יחס החרדים עם הציונות ידעו מעלות ומורדות. רוב החרדים ומנהיגיהם באירופה נלחמו בהרצל ובתורתו. לא כולם. חרדים מאנשי "היישוב הישן" ומבני העלייה הראשונה היו בין מקימי המושבות הראשונות בארץ. הרב אברהם מרדכי אלתר, הרבי מגור, ביקר בארץ לפני מאה שנה וקרא לחסידייו לעלות ולתרום ליישוב הארץ. אחרים - ובהם גם ארמו"ד חב"ד (החמישי) - התמידו בהתנגדותם. השואה והקמת המדינה הביאה להשלמה והכרה בקרב רבים. ועדיין, נותר "הגרעין הקשה", הסאטמרי, שהתמיד בשלילת המדינה ומוסדותיה, במאבק בהם בארץ ובגולה ובהודות עם יאסר ערפאת ואיראן.

אלו היו פעם השוליים הסהרוריים של הציבור החרדי. היו בין נטורי קרתא מי שסירבו אפילו לבקר בכותל המערבי כדי לא ליהנות מפירות "ניצחון המדינה הציונית" במלחמת ששת הימים. אבל רוב הציבור החרדי הכיר במדינה, השתתף בבחירות ופעל בתוך המערכת הפוליטית.

בגלות החילו חרדים על עצמם את הכלל "דינא דמלכותא דינא", וצירפו לסידורי התפילה תפילות לשלום המלכות, גם אם היה זה מלך שונא ישראל. אבל במדינת ישראל נחלקו החרדים. יש המברכים - ויש שנמנעים מכך. יש המתפללים לשלום חיילי צה"ל - ויש שאינם. במשך שנים רבות ראיתי אני עצמי בעצם נוכחותו של הציבור החרדי בארץ סוג של "ציונות מעשית". הרי "היישוב הישן"

חרי מלחמת העולם השנייה והשמדת יהודי אירופה אי אפשר היה להיות אנטישמי גלוי. לערבים ולמוסלמים זה לא הפריע, אך במערב אירופה ובארה"ב היה מאוד לא תקין להיות אנטישמי. קבוצות שוליים גזעניות, לעיתים ניאנאציות, עדיין היו אנטישמיות - אך אלה ירדו למחתרת. רק לפני כ-30 שנה האנטישמיות מצאה את הסדק לפרוץ דרכו אל פני השטח, ולהיאחז בורמים הפוליטיים והתרבותיים המרכזיים במערב. לכאורה אסור לשנוא יהודים אבל מותר לשנוא את מדינת ישראל בגלל "הכיבוש", בגלל "מה שהיא עושה לפלסטינים".

כך יכלו דווקא ליברלים ואנשי שמאל מובהקים, אבירי זכויות האדם, לשלול מעם ישראל את זכותו להגדרה עצמית. ועל הדרך, לשנוא בגלוי גם יהודים "תומכי ישראל" בכל העולם. אנטי-ציונות זו לבשה את סממני ההיכר של האנטישמיות הישנה: דה-לגיטימציה, דמוניזציה ומוסר כפול. כחלק מהמאבק ב"אנטישמיות החדשה" הו, אימצו מדינות רבות (ובהן צרפת, גרמניה וארה"ב) את הקביעה כי "אנטי-ציונות היא אנטישמיות". אבל מה נעשה כשהאנטי-ציונות באה מתוך העם היהודי?

אוניברסיטת הרווארד, השטופה בימים אלו בגל אנטי-ישראלי ואנטישמי בוטה, ניסתה להשתמש ביהודי כדי להסתיר את מהותה. פרופ' שאול מגיד - יהודי אמריקאי, לשעבר אורתודוקסי וציוני, שהפך את עורו, והיה לרפורמי ואנטי-ציוני - התמנה להיות ראש הקתדרה לחקר היהדות המודרנית באוניברסיטה. הוא אינו מציג עצמו כ"אנטי-ציוני" אלא כמי שהמציא "ציונות נגדית" - המטיפה להחלפת הציונות המדינית שהתבטאה בהקמת מדינת ישראל באיוו ישות רוחנית דמיונית, המתנגדת לריבונות לאומית וחולמת על "אתיקה של הגלות".

בעניין זה חזר מגיד להיות יהודי חרדי גלותי, ממש כמו אלו שנלחמו בהרצל, או חקיין של יהודי גרמניה שקיוו להיות "גרמנים בני דת משה". כאילו לא עלו בעשן הקרמטורים